GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 17.

W Niedzielę Dnia 26. Lutego 1797

ROZPORZĄDZENIE

C. K. Pełnomocney zadworney Kommifsyi Galicyi zachodniey.

Poddanym niema bydź wodka na borg dawana.

Końcem wstrzymania wyszynku wodki na borg dawaney, tak względnie do domowego gospodarstwa iako też i zdrowiu poddanych bardzo szkodliwey, czyni się następuiące rozporządzenie stosownie do naywyższego Nadwornego dyrektoryalnego dekretu de data 9 grudnia, i aby to rozporządzenie iak nayściśley zachowane było, nakazuie się.

1. Aby odtąd żaden szynkarz, bądź chrześcian lub żyd, nieborgował Trunku żadnemu poddanemu.

2. Sprzeciwiaiącemu się temu nakazowi niema bydź z strony zwierzchności żadna dana pomoc do wybrania podobnych długow.

3. Poddani, ktorych dług wódkowy nad zło: pol: 3 wynosi, obowiązani są w prawdzie takowy dług w gotowiźnie oddać, niepowinni iednak rzeczony dług w żadney mierze zwierzchności gruntowey lub iey arendatorowi wydać; owszem powinni ciż poddani podobny dług do kafsy poddańsko-kontrybucyyney złożyć.

4. Ktobykolwiek o takowym zakazanym wodkowym borgu przełożonemu urzędowi cyrkularnemu doniosł, temu powinna się dostać trzecia część summy przenoszącey zło: pol: 3.

5. Ci szynkarze, ktòrzyby bądź gospodarskie sprzęty, konie lub inne do pracy potrzebne bydło za dług im winny w zastawę brali, powinni w dwoy nasob, ile summa długu borgowanego wynosi, bydź ukaranemi, równie i zwrotem zastawy od właściciela wziętey; dług zaś podobny ma bydź do kafsy poddańsko kontrybucyyney złożony.

Ile więc C. K. cyrkularne urzędy tak pod czas mieyscowego czyli lokalnego iako też cyrkularnego i powiatowego wizytowania względem tego nałogu wybadywać się i onęż wykorzenić starać się będą powinni, tak upomina się ostro ninieyszym rozporządzeniem wszystkie zwierzchności gruntowe, dziedziców, pofsefsorow dobr ziem

skich i ich arendatorów, ażeby pilnie przestrzegali wykroczenia przeciw temu naywyższemu rozkazowi, unikaiąc tym sposobem kary nieuchronnie za takowe przewinienie nastąpić maiącey.

W Krakowie dnia 20 Grudnia 1796 roku.

Jan Wacław baron de Margelik, J. C. K. Apostolski Mości pełnomocny Kommissarz.

Franciszek Adam Mitscha.

Z Paryża d. 3. Lutego.

Mantua iest wzięta! Krzyczało kilku deputowanych d. 30 stycznia, kiedy na końcu iuz sessyi zapowiedziano nowe poselstwo od dyrektóryatu. Nie! krzyknęli drudzy, nowy spisek odkryto, i wsyscy deputowani, którzy iuż byli wyszli nazad dla słuchania poselstwa wrocili. Poselstwo nadeszło, czytano go czym prędzey, aż dyrektoryat o nowe summy dla ministra wewnętrznego się doprasza. Na drugi dzień nadeszło dopiero owe pożądane poselstwo do obydwoch rad, i o nowo odkrytym spisku w tey osnowie doniosło.

" Dyrektoryat dowiedziawszy się od nieiakiego czasu o strasznem spisku przez emisaryuszow mniemanego Ludwika XVIII dochodził iego taiemnego wątku. Odbierzecie tu, obywatele Prawodawcy, kopią rapportu, który nam w tey mierze minister policyi zdał. Resztę dokumentow udzielemy wam, skoro iuż niebędą sekretu wyciągały. "

Kopia rapportu minista policyi.

Obywatele Dyrektorowie! Oddawnego czasu byłem tak przez moich agentow, iako też przez moią korrespondencyą po departamentach uwiadomiony, iż się królewscy kommissarze w Paryżu znayduią, którzy dla mniemanego króla Francyi, Ludwika XVIII spisek knuią. Proiekt ich był obalić rzeczpospolitą i na zwłokach tych wszystkich, którzy się przyiaciołmi wolności okazali, królewską władzę nazad przywrocić. Niedosyć było wiedzieć, iż takowi królewscy kommissarze się w Paryżu znaydowali, ale potrzeba było doyść ich planow i korrespondencyi; do tego wszystkie moie starania dążyły i poszczęściło mi się. Poki tylko sprzysięzeni taiemnie z samemi niższemi agentami korrespondowali, niemogłem wątka ich niegodziwych obrotow doyść; ale miałem przyczyny do spodziewania się, że nie długo ukrycie potrafią czynić, i że będą musieli woyska na swą stronę starać się przeciągnąć. Czego się spodziewałem, to się stało. Kommissarze tak z początku sekretnie werbowali, iż w tym momencie, kiedy rozumiałem cały łancuch spisku posiadać, znalazłem go urwany i niemożna go było złatać, ponieważ owi kommissarze samych obcych imion używali, ktorem nawet sami niebyli, znani. Lecz nie długo potym usiłowali kommendantow woyska uwieść. Niebaczni iak oni sobie podchlebiać mogli, iż ci waleczni woyskowi, którzy swoią krew dla rzeczypospolitey przelali, dadzą się do przywrocenia nazad królewskiey władzy użyć! Doniosłem wam zawczasu o propozycyach, które obywatelowi Malo, kommendantowi 21 regimentu czyniono. Rozumieli iż ten officyer, który przeciw spiskowi pod Grenelle, tak do-

dobrze rzeczypospolitey przeciw anarchistom usłużył, o potwarze, z tey okazyi od przeciwney partyi nań rzucane, rozgniewany będzie. Nieiaki Poly obywatelowi Ramel kommendantowi gwardyi ciała prawodawczego, także propozycye czynił; znał go ieszcze od armii Piryneow. Gorąca przychylność tych officyerow do rzeczypospolitey, ledwie im pozwoliła zimną krwią propozycyy do okrzyknienia Ludwika XVIII wysłuchać. Donieśli mi o tym; umowiliśmy się o trzecie mieysce z sobą, o którym mi wiadomość uczynić mieli. Już w ten czas był bym mogł tych kommissarzy kazać aresztować, ale potrzeba było mieć na piśmie dowody ich niegodziwego spisku. D. 28 stycznia rzekł im obywatel Malo, iż ich plan musi wiedzieć i pełnomocnictwo od pretendenta widzieć. Kommissarze uznali to za słuszne, i przystali na tę propozycyą. Malo uwiadomił mnie o skutku konferencyi, i umowiliśmy sposób aresztowania ich. Ułożyliśmy, iż w iego mieszkaniu w szkole woyskowey, gdzie d. 30 stycznia od godziny 9 wieczor aż do połnocy na konferencyą przyyść mieli, zbroynych ludzi postawiemy i tych dobrze ukryiemy, tak iednak aby całą rozmowę słyszeć mogli. Dla uniknienia wszelkiey supozycyi nieposłałem tam żadnego agenta policyi; woyskowi zdawali mi się do aresztowania ich zręcznieysi. — — — — — Zręczności i przychylności obywatela Malo niemogę w tey okoliczności wychwalić. Uzbroionych ludzi pochował pod kołdry i materace. Dwoch ich całą rozmowę słyszało i iedynie życzenie stania się oyczyznie użytecznym, przytłumiło w nich sprawiedliwą niechęć na przeklęstwa rzeczypospolitey. Na umowiony znak wyskoczyli żołnierze i 3 tych łotrow aresztowali; kommissarz policyi także zaraz przybył, i znalezione przy nich dowody zaraz zaprotokołował. Podług znalezionych przy nich pism, nazywali się Brottier, Dunant i Bertholet de Villeharnoy. Poly niemogłem prędzey kazać aresztować, poki tych 3 hersztow niemiałem, ktorzy zawsze byliby mogli okazyą znaleść policyi umknąć. Przyłączam tu kopie naypierwszych pism, które przy tych kommisarzach znaleziono. Zadziwicie się, kiedy o okropnych ich zamachach dowiecie się i gdy wyczytacie razem iż one do rożnych poruszeń, które tu od roku bywaią zupełny wpływ miały. Tych, ktorzy się do utwierdzenia wolności przyłożyli, chciano niemiłosiernie ścigać &c. Ja sam miałem tym czasowo urząd mòy aż do przybycia mniemanego króla zachować; niewiem dla czego miałem nad innych, to pierwszeństwo. Mowią żem nie głosił na śmierć króla (co iednak Cochen uczynił); lecz iestem repulikanem, i nie przestanę wszystkich tych ścigać, niechay się iaką chcą maską okrywaią, ktorzy tyle szaleni są iż chcą republikański rząd obalić.

Podpisano *Cochon*.

Po przeczytaniu tego rapportu dekretowały zaraz obydwie rady, iż Malo, Ramel i inni od ministra policyi do odkrycia i usmierzenia tego spisku użyci woyskowi dobrze się zasłużyli oyczyznie. List obywatela Malo o tym spisku do ministra policyi, ogłoszono dzisiay, w ktòrym między innym stoi: Jeden z krôlewskich kommissarzy Dunant, rzekł pod czas rozmowy do Malo: Hrabia Prowancyi iest bardzo rozumny człowiek i ieden znaygodnieyszych tronu. Xżę Konde nie ma wiele światła,

ale iest bohater. Dunant wyrachował, iż żołd d'a 12,000 w Paryżu, co dzień 3600 liw. kosztować będzie. Niektórzy reprezentanci, rzekli drudzy dway kommissarze, będą w nowem rządzie na początku użyci. D. 1 lutego mieli kuryera do Ludwika XVIII wysłać. Malo miał krzyż S. Ludwika &c. przyrzeczony. Na przedmieściach S. Antoniego i Marceau, iako też na pobliz kich okolicach, wiele ci kommissarze polegali. Dezerterowie, którzy się w Paryżu znayduią, dodali, są od nich płatni. Naywiększa ich nadzieia polegała na rozdwoieniu deputowanych. Pierwiastkowych zgromadzeń niechcieli czekać &c.

Aresztowanych 4 spiskowych po wysłuchaniu w policyi, zaprowadzono do Conciergerie. Utrzymuią iż do ich proiektow wchodziły nayobszernieysze związki, i powszechny pożar wszcząć miały. Rozruchy w południowey Francyi, dodaią, były ich dziełem. Sprzysiężeni mieli wszędzie szubienice kazać stawiać, i nietylko dyrektoryat uwieść i zamordować, ale i większą część deputowanych, Francuzkich ministrow &c wytępić. Tu w Paryżu ieszcze bardzo wiele ludzi za ten spisek aresztuią; iedni mówią że 24 osòb, drudzy że 60 iuż aresztowano. Przeszłey nocy nawet aresztowano tu ieszcze wiele ukrytych emigrantów i kobiet. Przeszło 5000 ludzi ma w ten spisek wchodzić. Słychać także iż nietylko do departamentów rozkazy aresztu poszły, ale i do armiy. Między aresztowanemi w Paryżu znayduie się i obywatel la Barriere kommendant artylleryi; on sam osobiście niewchodził w ten spisek, ale przeszło od miesiąca miał sobie plan iego w zaufaniu powierzony i niewydal go. Kiedy tu iednego człowieka aresztowano, przybiegło mu wnet 6 ludzi na pomoc; lecz uwolnić go niepotrafili, ale też ich niemożna było złapać. Niektóre pisma mówią, iż znany Puisaye z Bretanii do Paryża ieździł, z królewskiemi kommissarzami konferencyą miał i potym znowu dla robienia kontra rewolucyi do Lyonu odiechał. Niektórzy dodaią ieszcze, iż ten spisek może od jakobinów był ułożony, ktorzy iako narzędzie do wykonania swych proiektów royalistów użyć chcieli. Obywatel Ramel, który grenadyerami przy ciele prawodawczem kommenderuie iest, synem naszego ministra skarbowego.

P. Necker właśnie historyą rewolucyi Francuzkiey w 4 tomach wydał, w ktòrey się za dawne swoie postępowanie usprawiedliwić usiłuie. To dzieło rozdaie tu obywatel Suard redaktor Nouvelles politiques iego przyiaciołom.

Los mandatow iuż także roztrzygniony. Na propozycyą kommissyi skarbowey przed wczorem dekretowano względem ich zniesienia i zagubienia, co następuie: Po ogłoszeniu ninieyszey ustawy, mandaty przestaią, między prywatnemi osobami przymuszony bieg mieć, i dyrektoryat biegu ich niebędzie na potym ogłaszał. Do 1 germinal, (21 marca) będą iednak w publicznych kassah, podług dnia 29 stycznia ustanowioney ich wartości za pozostałą pożyczkę i przedane dobra przyymowane. Po 21 marca mandaty niebędą tylko za same dobra narodowe przyymowane, ale wprzod będą musiały za recepisy skarbowe bydź odmienione. Po ogłoszeniu tey ustawy, będące w kassach mandaty, maią natychmiast bydź zagubione i przekryślone, aby pod żadnym pozorem więcey w cyrkulacyą niewchodziły.

Dyrektoryat, w ktorym teraz po Barrasie Rewbel prezyduie, liwerantom płaci w hipotecznych billetach, których hipoteka na sprzedanych narodowych dobrach iest zapisana.

Z Paryża d. 5. Lutego.

Dyrektoryat posłał wczoray obiema radom ciała prawodawczego następuiące poselstwo:

" Dyrektoryat przesyła wam dokumenta, które się ostatniego spisku dotyczą. Wyczytacie z nich nowe nieszczęście, ktorem oyczyznie grożono. Niemożna zaprzeczyć, iż śmiałość fakcyy razem z zuchwałością dziennikarzy chodzi: iedni royalismu, drudzy anarchii nauczali; ale wszyscy do iednego punktu godzili, aby rozdwoienie między członkami rozszerzyć i tym sposobem społeczny porządek rozerwać. Co dzień przez charakter tych niespokoynych ludzi, staie się złe gorszym; do was należy Obywatele Prawodawcy wydać dekreta, ktore w teraźnieyszych okolicznościach są potrzebne. Co się dyrektoryatu tyczy, iego członki są zawsze iak nayściślęy z sobą połączone; a maiac zupełne zaufanie w ministrach i jenerałach, każe iak nayściśley wszystkie śrzodki wykonać, które tylko za dobre w grożących rzeczypospolitey niebezpieczeństwach uznacie „

Sekretarz czytał potym dokumenta. Naypierwszy był aresztowanie kommissarzy królewskich. Przy kramarzu Dunant, 33 lat maiącym, znaleziono paszport do Hamburga. Przy drugich kommissarzach znaleziono różne kwity na 50, 125 luidorów &c. na których hrabi Rochepot był podpis. Niektóre kawałki i instrukcye były od Ludwika XVIII. podpisane, w Hamburgu i w Weronie d. 25 lutego 1796 1go roku naszego panowania datowane. (Smiech z tego w obydwoch radach) Trzeci dokument mieścił w sobie rozmowę obywatela Ramel z Poly. Spiskowi podług tey rozmowy rachowali w kontra rewolucyi na pomoc Anglików i na powszechne nieukontentowanie w Francyi. W Paryżu był iuż royalistski dyrektoryat zrobiony, i gdyby się rozruchy były rozpoczęły z departamentu Jura miało 12,000 woyska na pomoc im przybydź. W Lyonie miał także sztandar buntu bydź podniesiony. Właściwi hersztowie kontra rewolucyi byli: Xżę do Poix, baron Poly, Puisaye, Xiążę syn hrabiego Artezyi, którego tak iak i Xcia Bourbon w Paryżu oczekiwano. Na pieniądzach, mowili spiskowi, niezbywa nam. Naypierwsi, którzy ofiarą mieli paść, byli Lafayette, Menou, Dumas, d' Aiquillon, Lameth &c. Lafayette miał w żelazney klatce do Paryża bydź zaprowadzony, i wszyscy monarchowie mieli bydź zaproszeni do przysłania tu swoich ministrów, aby świadkami iego ukarania byli. Nadchodzące elekcye niemiały bydź dopuszczone, i Poly oświadczył, ieżeliby się zaraz w początku nieudało, tedy chcą terrorystów użyć, aby się na swych przeciwnikach zemścili. Poly zapraszał obywatela Ramel aby z nim u Talliena, potym u ministra Hiszpańskiego ziadł obiad. Ramel oświadczył zaraz, iż wątpi aby ci naymnieyszy udział do tego spisku mieli.

Właściwy plan spisku, to w sobie zamyka: Przy wszystkich rogatkach miały bydź pewne warty roztawione i nikt oprocz oczekiwanych wiernych do miasta w puszczony. W pierwszych 24 godzinach nikt z miasta niemiał bydź wypuszczony; dom inwalidów, szkoła woyskowa, magazyny, telegraph, Tuilleri, pałac Luxem-

berg i domy ministrow miały bydź obięte; potym żegluga na Sekwanie, Meudon i prochowe młyny w Esone i Corbeil zapewnione. Wincennes miało bydź osadzono, tamteysze więzienia dla nowych aresztantów wyprzątnione, i aby w przypadku potrzeby mieysce tam mieli schronienia. W Templu miała bydź główna kwatera i mieszkanie reprezentantów króla; mosty miały bydź ściągnione i przedmieście S. Antoniego i Marceau siłą woyskową powściągnione, a w Montmartre aby się od Paryża zabezpieczyć, batterye założone. Potym gdyby amnestya każdego dyrektora niesprowadziła, cena na ich głowy miała bydź naznaczona, i iako zdraycy oyczyzny i Króla deklarowani; członki obydwoch rad w swych mieszkaniach wstrzymane i połączenie im zabronione; dawna kara śmierci nazad przywrocona, prasy iakobińskich dzienników *Sentinelle*, *Ami des loix*, *des Redacteurs*, *des Defenseurs de la Patrie &c.* po palone, redaktorowie ich aresztowani, pokòy bliski ogłoszony; sędziom pokoiu tym czasowo w imieniu Kròla administracya sprawiedliwości zalecona; pochwalna odezwa do woyska z przyiaznym oświadczeniem do obcych mocarstw wydana, obcy posłowie aż do powrotu wysłanych do ich dworów kuryerów bez uięcia im honoru pilnowani; po ulicach Paryża liczne patrole roztawione, odezwy na prowincye wysłane, nayostrzeysze kary przeciw royalistom, którzyby się prywatney zemsty dopuścili, rozciągnione; P. Vauvilliers jeneralnem dyrektorem żywności, a P. Henin ministrem zagranicznych interesów mianowani; ministerium wewnętrzne przy Benezech zostawione; marynarki P. Fleurieu, sprawiedliwość, Simeon, albo Paresseux, skarbu P. Vignolle Desgranger, Indyy, P. Barbé Marbois, policyi P. Portalin oddane, lub też Cochonowi zostawione; kalendarz republikański zniesiony, dawni intendenci na prowincye wysłani; z resztą krwi Francuzkiey miano oszczędzać. &c.

Spiskowi przy wykonaniu swego planu, chcieli także skarb narodowy opanować. Nad 12,000 woyska, ktorego się z Anglii spodziewano, Bouillé, Malseigne, Xżę de Poix, Narbonne i Puisaye mieli mieć kommendę. W Paryżu 10 wodzow mieli całym proiektem kierować. Deputowani, którzy na śmierć Ludwika XVI. głosowali, nie mieli pardonu. Plan spisku był od Bertholet de la Villeharnoy ułożony. Na examinie wyznał Brottier, iż od Ludwika XVIII. iest agentem zrobiony. Te osoby, które nie pierwszą rolą w rewolucyi Francuzkiey grały, ale iednak do niey należały, karę galerów miały przeznaczoną. Królewscy kommisarze wiele o Orleańskiey fakcyi mòwili, i dodali iż boday u Santerra w Paryżu ieden z Orleanow nie stoi. De la Villeharnoy, 47 lat stary, nieprzeczył na examinie spisku, i ieżeliśmy niektòrych deputowanych, rzekł, na ministrów przeznaczyli, to ztąd iż zaufanie publiczne posiadaią i jakobinami nie są. Między instrukcyami Ludwika XVIII. które przy Brottier znaleziono, był także podpis la Vauguyon. Od hrabiego Artezyi mieli także kommisarze listy przy sobie. Dunant wyznał, iż iego cały cel w tym proiekcie był, aby liwerunek gorzałki otrzymał, przeszłego roku powrócił z Szwaycaryi. Przy nim znaleziono 454 luidorow, a przy Villeharnoy portret Ludwika XVIII. i tabakierka z portretami Lu-

dwika XVI, iego żony i syna. Poly w rozmowie z Ramel lżył niezmiernie *cinq Sires*; (pięciu krolów dyrektoryat)

Oto iest odezwa, która za powrotem Ludwika XVIII miała bydź ogłoszoną:

" *Ludwik XVIII do wszystkich Francuzow* — Opatrznośc Boska dla nauki Królow i dla ukarania ludu dopuściła, iż królewstwo Francuzkie, od zgrai fakcyonistow, którzy się zbrodniami zmazali, obalone zostało. Duchowieństwo, szlachta, naydystengwowańsze i nayuczciwsze osoby prześladowane, skazane na wygnanie lub zamordowane zostały. Nasz nayiaśnieyszy brat i część iego familii stały się tey straszney tyranii ofiarą. Francuzi! wasze serca się otwarły; uczucia miłości do waszych krolów, które was między innemi narody dystengwowały, nazad w was wrociły. Francuzi nasze święta prawa do rządzenia wami uznali; przez swoią przychylność dali nam dowody, iż korona na naszey głowie nie zwiędnie. Naywyższego Boga bierzemy za zaświadka, iż uwiedzionym naszem poddanem przez buntownikow daruiemy pomyłki. Dalecy od tego, aby wstąpiwszy na tron, chcieliśmy się zemstą dystengwować; pokażę się owszem, iako kochaiący oyciec, który obłąkanem swem dzieciom przebacza &c."

Gdy wszystkie te pisma przeczytano i drukować na kazano deputowany Simeon i Tallien oczyszczali się na wczorayszey sessyi względem zarzutow, któreby im z przyczyny tego spisku uczynić można było. Simeon którego spiskowi na ministra sprawiedliwości przeznaczyli, oświadczył iż on z niemi nic wspolnego niemiał. Tallien także się usprawiedliwiał, z rozmowy Poly, który obywatela Ramel na obiad do ambassadora Hiszpańskiego potym do Talliena zapraszał. Z aresztowanemi osobami rzekł, Tallien niemiałem naymnieyszego związku, i ambassadora Hiszpańskiego tylko raz odwiedziłem. Po nich Lamarque zabrał głos, i wszystkie złe skutki tego spisku okazał, i przydał, że go niemożna ieszcze iako całkiem za zniszczony uważać. Między innemi dotknął ministrow Benezech i Cochon, chociaż dyrektoryat, tak wielkie w nich zaufanie pokłada. Mowią, iż ich to zadziwia że ich sprzysiężeni za godnych do posiadania ich urzędow uznali. Wszystko stosowało się i do niektorych deputowanych iako to Dumas &c. którzy także w tym spiskowem planie w rządzie mieli bydź umieszczoni. Henry Lariviere zapalił ieszcze bardziey ogień. Na koniec dekretowano, aby te papiery drukowane i do armiy rozesłane były i kommissyą, która ma kary na royalistskich dziennikarzy przepisać wyznaczono.

Arestowani sprzysiężeni siedzą w Templu i słychać iż przez woyskową kommissyą będą sądzeni. O 20 mill. ztąd wysłano kuryera dla aresztowania iednego Xiędza, który miał znaczny wpływ do tego spisku. Z resztą iest tu wszystko spokoynie.

W Brest znowu 20 liniowych okrętow spieszno uzbraiaią. — 60 grenadyerow z gwardyi ciała prawodawczego aresztowano. — Z południowey Francyi donoszą, iż Orleańska partya wiele millionow fałszywych luidorow po Francyi rozpuszcza. — Nawet i w Marsylii d. 21 stycznia były rozruchy, gdzie kilku ludzi życie utraciły.

Tuteyszy Amerykański poseł P. Pine-

kuey odebrał od dyrektoryatu rozkaz, aby w 3 razy 24 godzin Paryż opuścił. Żądał takowego rozkazu na piśmie, i ten zaraz odebrał. Ztąd iedzie do Amsterdamu. — Rada 500 dekretowała, iż drukarnia narodowa ma się z 50 pras składać, i na ten rok nie więcey iak 100,000 liw. kosztować.

Admirał Richery iest od dyrektoryatu do Paryża wezwany, — Jenerał Hoche już do armii Sambry i Mozy wyiechał. — Minister nasz Faypoult w Genui, prosił o odwołanie, ale iak słychać nieprzyięto iego żądania.

Nasi korsarze znowu podług rapportu ministra marynarki, 15 okrętow Anglikom zabrali; między niemi znayduie się ieden Indyyski okręt z 350 beczek nazwiskiem John James z Londynu do Calcutta przeznaczony, i inny okręt o 6 armatach, który woyska do Gibraltaru wiosł.

Z Medyolanu d. 1 Lutego.

Mowią tu iż Arcy Xżę Karol na czele 30,000 woyska ciągnie ku Tyrolowi. — Kokarda narodowey gwardyi Lombardzkiey składa się z trzech kolorów, białego, zielonego i rożowogo.

Z głowney kwatery naszey armii dowiaduiemy się, iż obywatel Sibilla kapitan fregatty i kommendant flottyli na ieziorze Garda, 32 statków Austryackich z żywnością zabrał i tę do Peschiera odesłał.

Z *Włoch d.* 8. *Lutego.*

List jenerała Buonaparte do obywatela Cacault, Francuzkiego ministra w Rzymie.

Obywatelu Ministrze! Za odebraniem niniey szego listu w 6 godzin opuścisz Rzym i udasz się do Bononii. Od trzech miesięcy doznawsłeś tam rożnych przykrości; dzisay bądź głuchem na wszystkie proźby i żadna przyczyna do wyiazdu niechay ci niebędzie na przeszkodzie. Cieszę się z widzenia twego i oświadczenia ci uczuciow szacunku i poważenia, z ktoremi zostaię.

Podpisano *Buonaparte.*

List obywatela Cacault do kardynała sekretarza stanu.

Odebrawszy rozkaz od mego rządu, dziś wieczor wyiechania ztąd na Florencyą. Mam honor uwiadomić o tym JW. WD. i o moim szacunku go zapewnić.

W Rzymie d. 27 stycznia 1797.

Podpisano *Cacault.*

Odpowiedź kardynała sekretarza stanu.

Kardynał Busca sekretarz stanu odebrał niespodziewaną wiadomość od JPana Cacault o iego ztąd dzisieyszey nocy na Florencyą wyieździe. Ile go ta niespodziewana wiadomość zadziwia, niezostaie mu się iednak, iak zapewić Go o swoim stałym szacunku. W Rzymie d. 26 stycznia 1797.

Podpisano kardynał *Busca.*

Po odwołaniu Francuzkiego ministra z Rzymu, jenerał Buonaparte wydał d. 28 stycznia deklaracyą woyny przeciw Papieżowi. Dnia 29. jenerał Francuzki Rusca na czele kolomny złożoney z Włoskich pułków i Francuzkiego woyska, wszedł do Romanii osadził Imola, Ravenna, Faenza i aż do Rimini zabrnał. Stoiące pod Faenza Papiezkie korpus przymusił do ucieczki, zabrał mu 1000 ludzi i 14 armat.

Toskański minister margrabia Manfredyni imieniem W. X. Toskańskiego zawarł z jenerałem Buonaparte ugodę, podług którey woyska Francuzkie z portu i miasta Liworna ustąpią, i dawna neutralność portu będzie zachowana, a W. Xiążę Toskański rzeczypospolitey Francuzkiey 2 mill: liwr: zapłaci.

DODATEK

DO Nru. 17.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 26. Lutego 1797.

Z Londynu d. 3. Lutego.

Jak słychać 28 żaglow kupieckiey flotty z Cork, miało Francuzkim okrętom w paść w ręce. Przeciwko kapitanowi fregaty iedney, którą miał te okręty okrywać, nasi kupcy maią zanieść skargę do admiralicyi.

Ostatnie uzbroiania w Jrlandyi przeciwko Francuzom przeszło 600.000 f. szt. kosztowały. Jrlandya ma znowu 1 milion f. szt. dla lepszego uzbroienia tego kraiu zaciągnąć. — Biega tu wieść, iż 51 regiment płynąć z Portoferrajo do Gibraltaru, od Hiszpańskich woiennych okrętow został zabrany; lecz ta wieść potrzebuie jeszcze potwierdzenia.

Admirał Vandeput odebrał rozkaz z swą eskadrą z Liżbony do Hallifax popłynienia, aby tam na mieyscu przybyłego tu nazad admirała Murray krążył.

Tippo Saib, iak tuteysze pisma przywodzą, napisał w Hindostańskim ięzyku historyą ostatniey rewolucyi, pod tytułem: Historya rewolucyi Indyyskiey w wieku 18. Przybycie syna Xcia Orleans do Ameryki, dało tu powod do rożnych politycznych domysłow.

Flotta admirała Bridport, wyiąwszy liniowe okręty które pod admirałem Parker do flotty admirała Jarvis wysłał, w 21 woiennych okrętow powrociła d. 31 stycznia do Torbay nazad. --- Oppozyyne pisma, wiele ostrych ucinkow, przeciw admirałowi Bridport przywodzą: iak on szczęśliwy, mowią, iednego okrętu nieutraciwszy szczęśliwie do naszych portow nazad powrócił. — Z Irlandyi sekretarz stanu tu przybył. — Lord Spencer i P. Pitt iak tuteysze pisma mowią, nie żyią teraz w naylepszey zgodzie.

Z Manheimu d. 6. Lutego.

Bazyliyczykowie bardzo się cieszą,

iż przez oddanie Austryakom szańcu Huningen teatr woyny się od nich oddali. Jenerał Moreau poty niezezwolił na oddanie go, pòki nie był pewnym, że Austryacy niepotrafią oswobodzić Mantui.

Gdy Francuzi od Mozeli trzy dywizye jenerałów, Bernadotte, Grenier i Lefevre do Włoch wysłali, z Cesarskiey strony oderwano także 25,000 ludzi od Renu, które na Fuesen &c. przymuszonym marszem po 10 godzin na dzień do Włoch bez spoczynku idą.

W Brysgawii uzbraiaią znowu wszystkich poddanych w Massie, aby z woyskiem Cesarskim bronili lewego brzegu Renu, ponieważ ieszcze więcey woyska do Włoch pòydzie. — Jenerał Latour, ktory w nieprzytomności Arcy Xcia Karola armią kommenderuie stoi w prywatnym domu, a jenerał baron Stader, ktory pod nim kommenderuie stoi w pałacu.

Z *Wezel d.* 11. *Lutego.*

Jenerał Moreau d. 9 t. m. po południu przybył do Kolonii. — Minister Benezech d. 7 wyiechał z Bruxelli do Paryża nazad. Nim wyiechał postanowił wprzòd kommissyą, która skarg wszystkich 9 departamentòw Niderlandòw wysłucha.

Z *Augszpurga d.* 3. *Lutego.*

Listy z Tyrolu d. 30. Stycznia donoszą co następuie: Wczoray z Inspruku przybyła sztafeta, tę smutną nowinę przyniosła, iż po odpartym pięć razy nader żywem pod Brentonico z wielką nieprzyiaciela stratą attaku, za szóstem osłabione iuz Cesarskie woyska udało się nieprzyiacielowi przeprzyć. Strata z obydwòch stron nie iest ieszcze wiadoma, ale to pewna, że Francuzi iuż do Ala &c. weszli.

Z *Botzen d.* 1. *Lutego.*

Odebrawszy Francuzi szańce w Ala i Avio, pomaszerowali ku Trydentowi. Austryacy całkiem tamte okolice opuścili i między Trydentem i Botzen swoie siły z koncentrowali; głowna kwatera iuż tu iest. Jenerał Alvinzy z główną armią stoi trochę w lewą i z Bassano cofnął się ku Friulowi. Francuzi wysłali w te okolice znaczne korpus woyska, które się z 2 dywizyy Masseny i Angereau składa; d. 26 minęło iuz Bassano i zdaie się ku Görz i Tryestowi zmierzać. Lecz spodziewamy się, iż posiłki z Węgier ieszcze zawczasu przeciwko nim nadeydą. Ztym wszystkim cała Austryacka armia ciągnie w tamte strony; tu tylko jenerał Laudon zostanie. — W tym momencie deputacya obrończa, oznaymiła list od jenerała Liptay pod dzisieyszem dniem z Salurn między Botzen i Tridentem, w tey treści: " Od dnia wczorayszego tak dalece się dla mego stanowiska okoliczności odmieniły, żeśmy nieprzyiacielowi utracone mieysca Faldo i Monte Corona, między Cembra i moim dzisieyszem stanowiskiem leżące, nazad odebrali. Powtarzam więc moie wezwanie, aby mi iak naywięcey strzelcow ochotnikow przysłać, abym mógł te wzgorki przyzwoicie osadzić. Bez dobrey pomocy tego kraiu nie iestem w stanie za iego bezpieczeństwo ręczyć.,,

Z *Stuttgard d.* 8. *Lutego.*

Cesarskie woyska nietylko Ala, ale Roveredo, Trident i Bassano opuściły. Główna kwatera jenerała Alvinzego iest do Botzen przeniesiona. W Włoskich gazetach znayduie się rapport Francuzkiego jenerała Joubert, datowany z Avio, w

ktorym donosi iż po krwawey bitwie Austryacy się z Ala cofnęli.

Z Wrocławia d. 11. Lutego.

Dnia 7 t. m. znany doktór Balcer Ludwik Tralles, Sasko Gotski konsyliarz i medyk nadworny, ktory się oprócz medycyny przez różne użyteczne dzieła wsławił, na końcu 89 roku wieku swego pożegnał się z tym światem.

Z Hagi d. 11. Lutego

Do podania ludowi Batawskiemu nowey konstytucyi do przyięcia, był czas przed 1 marca wyznaczony; ale że iey ieszcze nie ukończono, musi się ieszcze odwledź, i wyznaczono kommissyą, aby w tey mierze naydogodnieysze śrzodki podała.

D. 16 w całey prowincyi Hollandyi będą zgromadzenia pierwiastkowe, na których zadecydowane będzie, czy teraźnieysze prowincyonalne zgromadzenie do dalszego czasu się zostatanie, lub czy nowych 55 członkow wybierą.

Wczoray ważny punkt zgromadzenie roztrzygnęło, czy wykonawcza władza się przy ministrach lub czy przy wydziałach zostanie. Ministrom ią przyznano, a wydziały będą pod nich należeć.

Z okazyi organizacyi narodowych gwardyy, wszczęły się na końcu przeszłego tygonia w Fryslandyi rozruchy. W Kollum zneważono wysłancow od konstytucyynych władz i wypędzono. Wydział zbroyney siły pomaszerował tam z Dokum, i złapał kilku hersztow. Na to uderzyły po bliskie wsie na gwałt i zebrawszy się złemyślni uderzyli na wydział i do Dokum go nazad odparły; otoczyli miasto, wzywali go do poddania się. Zatoczono armaty przeciw nim, dano ognia i odparto ich z stratą nazad. Tym czasem z wszystkich stron nadeszły posiłki; dobrze myślący zewsząd przybiegali na pomoc, i wielką liczbę buntownikow zaaresztowano. Plan ich miał bydź aby w poniedziałek powszechną rewolucyą w całey prowincyi Fryslandyi zrobić. W Leuwarden wiele członkow rządowych aresztowano.

Z Zemlina d. 9 Lutego

Na rzece Sawie rozboynicy pomnażaią się co dzień, i ich zuchwałość wszelkie opisanie przechodzi. Wysłane przeciwko nim z naszey strony kommendy, staraią się ich łapać i na Turecką granicę oddać. — Magazyny nasze niecierpią tego roku w żadnym gatunku zboża niedostatku; ale i pieniędzy dosyć się tu znayduie. — Zdaie się iż przeznaczony marsz na dzień 15 t. m. Zemlińskiego garnizonu iest odwołany, a przynaymniey to pewna, iż d. 15 niewyydzie. — Turcy każą wszędzie u siebie drogi naprawić. Niedługo spodziewaią się wiele statkow z fruktami &c.

Z Frankfurtu d. 7. Lutego.

Lubo ieszcze z żadney strony o neutralności miasta tego niemamy pewności, podchlebiamy sobie iednak, iż ta przynaymniey z Francuzkiey strony będzie zachowana. — Z Manheimu dowiaduiemy się iż ludzie którzy za Ren prześli, wielkie nieukontentowanie z powodu tamteyszego dawnego rządu okazali. — Z Bazylei dowiaduiemy się, iż minister Francuzki miał oświadczyć, iż Francuzi nie są dalecy Niemieckich zakładnikow zamienić.

D. 4 kuryer przybiegł od jenerała Alvinzego do Arcy Xięcia Karola. Domyślaią się iż Arcy Xżę Karol przed wyiazdem swoim do Wiednia, kilka dni w Manheimie odpocznie. W Stuttgard spodziewa-

ny baron Mattrice iako Rossyyski poseł. — Podług wiadomości z Bawaryi wiele tam rekruta wybieraią, i chcą Bawarskie siły do znaczney liczby doprowadzić.

Z Moguncyi d. 2. Lutego.

Z tuteyszych okolic wychodzi dziś 10 batalionów do wyższego Renu. Domyślaią się iż one do Włoch są przeznaczone: między niemy znayduią się piękne bataliony Rebach, Genedech, Reuss &c. iako też fizylerowie Gemminga, Stewart, Lascy a z jenerałów Xżę Oranii, Alcaini, Mercantin i Fink. Na to mieysce wchodzą tu inne woyska. Mówią iż jenerał Francuzki Bernadotte, część swego woyska przez iezioro Genewskie do Włoch przeprawił.

Z Kopenhagi d. 11. Lutego.

Już u decydowano iest, iż na przyszłą wiosnę znowu mała eskadra z 4 liniowych okrętow i kilku fregat będzie uzbroiona; w podobney wielkości Szwedzka eskadra ma się z nią złączyć.

Z Barcellony piszą, iż wydana od Tripolis Danii woyna, naymnieyszy tam w assekuracyi Duńskich z towarami okrętow różnicy nieczyni, ponieważ w całey marynarce za bardzo mało znaczącego Baszę Trypolitańskiego maią.

D O N I E S I E N I E.

Z strony C. K. Krakowskiego sądu fori Nobilium w Galicyi zachodniey przypozywaia się mocą niniejszego Edyktu sieroty: Jozef, Anna i Salomea Malikowscy, dzieci małżonkow Karola i Magdaleny de Wrzyki Rudskie Malikowskich, ktorych opiekunem był zmarły Kazimierz Barchanowski, ażeby się w tymże sądzie meldowali koncem doyścia szladu względem maiatku sierocego; żeby oraz przy doniesieniu o sobie, rownie i mieysce mieszkania swego oznaczyli. Uprasza się także P. Publiczność ieżliby o mieyscu mieszkania powyżey rzeczonych sierot iakową wiadomość miała, aby C. K Krakowski sąd fori Nobilium o tym zainformowac chciała dla uczynienia w tey mierze dalszych potrzębnych krokow. W Krakowie dnia 7 stycznia 1797 roku.

Woyna, Auersperg, Kronenfels.

Z strony C. K. Krakowskiego Kreyzamtu

a) Iż tuteyszy prawnie exystuiący tak zwany skurowy podatek w Miastach Krakowie, Kazimierzu i Kleparzu wraz z przyległemi do tychże Miast Przedmiesciami nieiakiemu Filipowi Walterowi puszczony iest w arendę roczną zacząwszy od 15 lutego r. b. Obowiązani są przeto wszyscy tak rzeznicy powyżey wspomnionych Miast i Przedmieść, iako też i wszyscy inni przedażą mięsa bawiący się lub tez mięso na własną potrzebę sprowadzaiący, bydło szlachtuiący, lub szlachtować każący, podatek wspomniony w sposobie dotad praktykowanym wyżey mianowanemu Filipowi Walterowi opłacać, pod karą konfiskaty i zapłaty dubeltowego podatku na mięso nałożonego.

b) Niewolno iest nikomu, bez podpadnienia tey samey karze, wprowadzać do mieysc wyżey opisanych, mięso w mnieyszey kwocie iak ćwierć wołu lub krowy, i połowę każdego bydlęcia innego gatunku z ostrzeżeniem ażeby od wprowadzonego takowego bydła podatek w proporcyi dzierzawcy tegoż skurowego opłacony był. Mięso w mnieyszych częściach sprowadzone podpadnie nietylko konfiskacie ale oraz opłacić będzie musiał właściciel tegoż mięsa podwoiny podatek dzierzawey.

c) Od mięsa wszelkiego gatunku ktore tylko przez mieyski cyrkuł prowadzone lecz tamże ani przedawane ani konsummowane będzie, niepowinno bydź żądane opłacenie podatku. Aby się więc każdy do osnowy niniejszego Obwieszczenia stosował i szkody własney strzegł.

W Krakowie dnia 10 Lutego 1797.

Z strony C. Kr. Dyrekcyi solney Galicyyskiey wiadomo się czyni, że wszystkie galery w roku teraźnieyszym z solą do magazynow nadwiślanych spławiać się maiące na dniu 15 marca roku bieżącego w kancellaryi urzędu Podgurskiego defluitacyi solney J. C. Mci więcey daiącemu, z warunkiem złożenia kaucyi 400 czer: zło: wynoszącey i zprzyięciem na siebie obowiązku płacenia gotowizną, w kursie Cesarskim raz poraz za tyle galerow wiele się ich od pala z ładugą soli odkładać będzie, przez publiczną licytacyą odprzedane będą.

Życzący sobie tego kupna w mieyscu wyżey wyrażonym o godzinie 9 z rana stawić się zechcą.

W Podgurzu dnia 21 stycznia 1797 Roku.